

Adaptace	úprava díla, převedení do jiné podoby (kniha - film...)
Alegorie	jinotaj (něco jiného se říká a něco jiného myslí - použití v bajce (lev=král, osel=hlupák)
Aliterace	slova jdoucí za sebou začínající na stejné písmeno (Karel kopal kanál)
Anafora	verše jdoucí za sebou začínají na stejné slovo (a lampa ještě svítila.../ a lampa ještě hořela...)
Antonymum	slovo opačného významu (krásný x ošklivý)
Apostrofa	oslovení nežijící osoby nebo věci (ty můj drahý počítači!)
Argot	mluva spodiny - zlodějů, vrahů... (basa, kilo, bachař)
Archaismus	zastaralý výraz, dnes se používá pro určitou věc jiné slovo (bicykl - kolo, škamna - lavice)
Asociace	spojení zdánlivě nesouvisejících myšlenek
Autobiografie	vlastní životopis
Báje (mýtus)	smyšlený příběh, vystupují bohové, příšery, siláci (lidé si neuměli vysvětlit přír. jevy)
Bajka	alegorický příběh, ve kterém vystupují zvířata a chovají se jako lidé; vyplývá ponaučení (gnóma)
Balada	lyricko-epický příběh s pochmurným dějem a tragickým koncem
Beletrie	krásná literatura
Bestseller	mimokrádně úspěšné (a dobře prodejné) dílo
Biografie	životopis
Cestopis	autor zachycuje zážitky z cest, zvyky, oblékání, jídlo...
Citát	doslovné uvedení věty (vět) z díla
Dedikace	věnování (na začátku knihy)
Derniéra	poslední (většinou slavnostní) uvedení div. hry
Dialekt	nářečí
Dialog	rozhovor (řeč dvou a více osob)
Drama	div. hra, herci předvádějí děj na jevišti
Druhy rýmů	střídavý (abab), sdružený (aabb), obkročný (abba), přerývaný abcb
Elegie	žalozpěv
Enumerace	vyčíslení, nakupení pojmů za sebou (na stole ležel sešit, tužka, pero a učebnice)
Epifora	opakování stejných slov na konci dvou veršů - opak anafory (...na té tkaničce/... na té tkaničce)
Epika	má děj, vypráví určitý příběh
Epilog	doslov (na konci knihy)
Epizeuxis	opakování stejných slov hned po sobě (letí, letí)
Epos	rozsáhlá báseň opěvující slavnou osobu (o Gilgamešovi, Ilias a Odyssea)
Er-forma	vypravování ve 3. os.č.j.
Eufemismus	zjemnění nepříjemné skutečnosti (zesnul, roste na něm trávníček)
Fantasy literat.	prolínají reálný a neskutečný svět (např. lidé + elfové + skřeti) nemůže se uskutečnit
Generálka	poslední zkouška před premiérou
Gradace	stupňování (např. napětí v příběhu)
Happy end	šťastný konec
Chorál	původně jednohlasý mohutný zpěv, později bojová píseň
Historismus	výraz pro věc, která se už nepoužívá (halapartna, biřic, pochop)
Homonymum	stejně znějící slova, která mají úplně jiný význam (vznikla náhodou) - kolej, jez, box
Humor	slova nebo situace vyvolávající smích (slovní, situační = např. kreslený)
Hyperbola	nadsázka, zveličení (holky: jsem strašně tlustá)
Ich-forma	vypravování ve 1. osobě č.j.
Intermezzo	vložka v díle (Máj - dedikace, zpěvy, intermezzo)
Interview	rozhovor se zajímavou osobností (např. v novinách)
Inverze	obrácený slovosled (dívka hezká, holub sivý)
Ironie	použití slov v opačném významu (tys to "hezky" uměl - dostal pětku)
Kronika	zachycuje významné události v časové posloupnosti
Kontrast	protiklad

Legenda	vypráví o životě, činech, umučení či smrti svatých
Letopis(anál)	zapisuje události každého roku
Literární druhy	proza, poezie drama // epika, lyrika, drama
Literatura	písemnictví (litera = písmeno)
Lyrika	nemá děj, popisuje nálady, city, dojetí, lásku...
Memoáry	paměti, vzpomínky významné osobnosti
Metafora	přenesení významu na základě podobnosti (slunce = žhavá koule)
Metonymie	přenesení významu na základě souvislosti (četl Čapka, máme diesel, rentgen, manšestr)
Monolog	řeč - mluva 1 osoby
Mytologie	bájesloví - soubor bájí určitého národa
Nekrolog	projev (většinou v novinách) o životě zesnulého
Neologismus	nově vzniklé slovo (motel, hotel)
Nonsens	nesmysl, hraní se slovy
Oxymoron	spojení slov, jejichž význam se navzájem vylučuje, např. svítání na západě, čistá špína
Parodie	nápodoba, zesměšnění urč. díla (Limonádový Joe)
Personifikace	zsoobnění, věci a zvířata mají lidské vlastnosti (řeka zpívá, nebe pláče)
Poezie	píše se ve verších, verše tvoří sloky, sloky tvoří báseň
Pohádka	smyšlený příběh se šťastným koncem (kouzelné, zvířecí, novelistické, moderní, umělé...)
Pointa	vyvrcholení děje díla
Pověst	má pravdivé jádro (např. místo, jméno osoby...), zbytek vymyšlen
Povídka	krátký prozaický útvar s několika postavami a jednoduchým dějem
Pranostika	lidová modrost týkající se počasí (březen - za kamna vlezem...)
Premiéra	první (většinou slavnostní) uvedení divadelní hry
Prolog	uvedení do děje (předmluva)
Proza	píše se ve větách, věty tvoří odstavce (píše se nerýmovaně)
Přísloví	ustálená lidová moudrost, někdy rýmovaná (jak se do lesa volá, tak se z něj ozývá)
Pseudonym	umělecké nebo krycí jméno (J. Vrchlický - Emil Frída)
Rčení	ustálená krátká průpovídka (vzal nohy na ramena, házet perly sviním) = frazeologismus
Refrén	opakující se část básně nebo písně
Repríza	opakování div. hry
Román	rozsáhlé dílo s mnoha postavami a složitým dějem
Rým	zvuková shoda na konci veršů
Satira	ostrý výsměch
Sci-fi	věd.fantastická literatura, založená na věd. poznatcích, odehrává se v budoucnosti
Slang	mluva určité profesní skupiny (rybáři, sportovci, studenti...)
Strofa	sloka
Synekdoha	záměna části a celku (přiběhlo celé město, sál ztichl - místo lidé)
Synonymum	slova stejného nebo velmi podobného významu (hezký - krásný)
Verš	jeden řádek básně
Zvukomalba	onomatopie (určitá slova nebo hlásky vyvolávající představu - kuku, na topole podle skal...)